

Strípky z historie: Ti baptisté! 1908

Zpráva o baptistech na Slovensku a Podkarpatské Rusi.

Historie

1908

Ungvár, 1908. július hó 5. 27. szám. Kilencedik évfolyam.

GÖRÖG KATHOLIKUS SZEMLE

EGYHÁZI, TANÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Jóizlést kérünk.

Mi városiak ha kimegyünk egy-két hétre falura, nem tudunk betelni a falu szépségével. Mindent szépek találunk benne. Szép a szalma fedezésű kunyhó, szépek a rikító színekkel körülfestett ablakok, szépek a kifestő-befestő építet házak, szép a kormos kis templomocskák s benne minden, a rikító művirágok, a kezdetleges képek, a lehetetlen színi és képi ábrák stb. talán csak azért, mert falusi.

Pedig nincs igazunk. Nem szépe az egy sem.

szép kifejlődése után szeresheti csak meg, mert a mai iskola csak emléző gépeket nevel növényekből, kikből válhatnak azután szorgalmas, becsületes emberek, de művészi lélekkel, nemes szívvel bírók, több oldalúak, a falun is a szépet élni tudók csak akkor, ha ez már természetükben van meg.

Pedig igazán milyen szép volna a falu, ha benne még az utolsó szalmafedezésű kunyhó is szorgalmasan, de rendezten volna megépítve, — ha azok az ablakok csinnal volnaak kifestve s egy kis jázminbokros, georginás, mályvás, pünkösdi rózsás fodormentás, selyemfűves, szarkalá-

nélkül kendő el a tanítást, akkor ne várjunk attól a néptől sem jóizlést s ne keressünk másban szépet falun, mint csak a harangszóban, a kolompban, a pacsirta énekben, a szárdasok dalában, a mező virágban és a monások dalában.

Hát ezen segíteni kell.

Ha a középiskolában nem fektetnek rá súlyt, tekintessük mi ott, a hol az módunkban van.

Tanítóképekből és papnevelőintézetinkben a növendékek figyelmének erre való felhívása, jóindulatok, művészi érzékeknek kifejlesztése elengedhetetlen volna.

Ma már tul vagyunk a régi egyszerűségen,

Strípky z historie

Ungvár, 1908. július hó 5. 27. szám. Kilencedik évfolyam.

GÖRÖG KATHOLIKUS SZEMLE

EGYHÁZI, TANÜGYI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Jóizlést kérünk.

Mi városiak ha kimegyünk egy-két hétre falura, nem tudunk betelni a falu szépségével. Mindent szépek találunk benne. Szép a szalma fedezésű kunyhó, szépek a rikító színekkel körülfestett ablakok, szépek a kifestő-befestő építet házak, szép a kormos kis templomocskák s benne minden, a rikító művirágok, a kezdetleges képek, a lehetetlen színi és képi ábrák stb. talán csak azért, mert falusi.

Pedig nincs igazunk. Nem szépe az egy sem.

szép kifejlődése után szeresheti csak meg, mert a mai iskola csak emléző gépeket nevel növényekből, kikből válhatnak azután szorgalmas, becsületes emberek, de művészi lélekkel, nemes szívvel bírók, több oldalúak, a falun is a szépet élni tudók csak akkor, ha ez már természetükben van meg.

Pedig igazán milyen szép volna a falu, ha benne még az utolsó szalmafedezésű kunyhó is szorgalmasan, de rendezten volna megépítve, — ha azok az ablakok csinnal volnaak kifestve s egy kis jázminbokros, georginás, mályvás, pünkösdi rózsás fodormentás, selyemfűves, szarkalá-

nélkül kendő el a tanítást, akkor ne várjunk attól a néptől sem jóizlést s ne keressünk másban szépet falun, mint csak a harangszóban, a kolompban, a pacsirta énekben, a szárdasok dalában, a mező virágban és a monások dalában.

Hát ezen segíteni kell.

Ha a középiskolában nem fektetnek rá súlyt, tekintessük mi ott, a hol az módunkban van.

Tanítóképekből és papnevelőintézetinkben a növendékek figyelmének erre való felhívása, jóindulatok, művészi érzékeknek kifejlesztése elengedhetetlen volna.

Ma már tul vagyunk a régi egyszerűségen,

Ti baptisté!

Minulý měsíc jsem obdržel brožuru v ruštině psanou ukrajinským dialektem, která vyšla v americkém Scrantonu. A tato brožura je o šíření baptismu v Evropě. Je nepopíratelné, že baptistické hnutí v

Maďarsku je mezi našimi lidmi nevýznamné, i když sporadicky, ale stále více stoupenců se nachází v Haliči a jižní části Ruska, nicméně statistické údaje z této brožury jsou velmi přehnané.

Podle Scrantonovy brožury by byl počet věřících 7 041 v Haliči, konkrétně 5 739 v Rusku a 1 580(?) mezi Slováky a Rusíny v Maďarsku. Přirozeně je počet věřících Maďarů nejméně třikrát větší.

Podle prohlášení pocházejí slovenští baptisté zejména z krajů Oravy, Szepes, Sáros, Zemplín a dokonce i Maramures, takže je nakažena i naše diecéze. Ve skutečnosti podle našich maďarských zákonů neexistuje žádný formálně obrácený rusínský baptista.

Několik těch, kteří emigrovali do Ameriky, zabloudilo mezi různými sektami z nadměrné horlivosti a zdá se, že někteří jejich domácí lidé, kteří zůstali v Evropě, byli omylem také považováni za baptisty. Tak mohlo po tom vzniknout poměrně velké statistické číslo!

Iluzi baptismu obvykle přijali zbožnější a knih znalí emigranti. Hlasité doporučování, bezplatná distribuce brožur a knih a krásné střídání slov a pohledu do očí brzy zabije vnímavou duši.

Před několika lety jsem byl svědkem takového náboženského večera v Budapešti. Asistent pastora skotské misie Moon Street pan Moody, který se od té doby vrátil do Anglie, pořádal biblické večery. Na takový večer je přitahovala naprostá zvědavost a mohu říci, že jsem také zíral na řeč v několika jazycích současně.

Na pódiu stáli vedle pastora Moodyho čtyři jednotlivci oblečení ve večerních šatech. Moody řekl text v angličtině, totéž řekl v němčině jeho soused, poté v maďarštině další soused, ve francouzštině a Slovák ostatním. Potom znovu Moody řekl větu a ostatní ji zopakovali. Pokud Moody zvedl ruku nebo gestikuloval při gestu, ostatní také. Celá ta Bábelská řeč byla tedy spíše komická než přesvědčivá.

V Americe je Scranton v Pensilvanii hlavním hnízdem slovansky mluvících baptistů. Je zde »Persa Ruskaya Evanhelskaya Baptist Cerkov«, jejímž hlavním pastorem je Rev. Andrei Kolesnikoff, který studoval latinský seminář pro Ukrajince, se poté oženil jako kněz v důchodu a při absenci jakéhokoli jiného povolání založil ve Scrantonu první americkou ruskou baptistickou církev.

Ve Scrantonu vydává měsíční bulletin *The homo friud*, který obsahuje vysvětlení biblických textů v ruštině a obvykle prázdná morální kázání a církevní zprávy. Jeho příloha je pro zábavu baptistických dětí.

S tímto časopisem a bezplatnou distribucí publikací Anglické distribuční společnosti Bible se pokoušejí udělat malou propagandu v Maďarsku.

Mají zpěvník napsaný v ukrajinském dialektu, ve kterých jsou některé žalmy rozděleny do zpěvů a několika zvláštních národních baptistických písní, ve kterých se střídají ukrajinské symfonie se zasněnými ruskými nápěvy. Je to ukrajinský beránek a ruský vlk!

Ve své publikaci „Následuj Ježíše“ lákají čtenáře jemně mihotavýma očima a velmi sladkými slovy.

Pak je život takových baptistických věřících v Maďarsku zajímavý. Žijí zde jen roztroušeně a jsou tak nuceni se pomalu přizpůsobovat starému prostředí.

V roce 1904 byl ve Scrantonu znovu pokřtěn jeden baptismu oddaný muž. Brzy přišel domů se spoustou publikací a doma zahájil svou propagandu. Nevěří a vyznává vše, co se nelíbí katolické církvi, kromě křtu, půstu a katechismu, svátky Marie zásadně odmítá, přestože je v praxi zachovává.

Současně šel na chrámový kůr a dokonce zpíval. I přes pomoc svého bratra Balázse Csorby z

Munkács (Mukačevo) nic neudělal. Úcta k Marii je známá našim známým lidem, a on ve své podstatě zaútočil na tento kult, takže je velmi přirozené, že by jim to bylo spíše líto.

Snažil se dva roky s pěknými slovy, ale bez úspěchu. Křest z Ameriky měl tak špatně v hlavě srovnaný, že na zájem o diskusi jen trochu zamžoural.

Nic nebrání jeho rodině praktikovat jejich náboženství. Mzdový závazek, byť neochotně, je odpracován. Podle domácího práva nepřestoupil na baptistické náboženství a ani to nehodlal udělat.

Je v neustálé korespondenci s pastorem ze Scrantonu a obvykle od něj dostává napsaná kázání.

Je zapřisáhlým nepřítelem alkoholu a tabáku, ačkoli ho propagoval před emigrací do Ameriky. Tvrdí, že v Tótjablonkáně na zemplínsku je také baptistická rusínská rodina.

Zmapování maďarských baptistů je ztěžováno skutečností, že podle zákona je ustaven pouze baptistický sbor v Budapešti, který vede Attila Csopják p. ü. m. účetní, který absolvoval v Užhorodu asi před 26 lety.

Baptisté jsou rozptýlení, největší počet baptistů se vyskytuje ve Velké nížině, například v Hajdúböszörmény u Debrecenu, Püspökladány a dokonce i v Sátoraljaújhely. V Békéscsabě mají modlitebnu na ulici Jókai a existují také noviny v maďarštině, které se rozesílají také bratrům hovořícím cizím jazykem.

Před několika lety se přemnožili v Bodrogköz a Hegyalji. Nevím, jak velký zájem o baptisty zde mají naši maďarsky mluvící katolíci, ale že se najde i několik pomýlených, je více než pravděpodobné.

Zdroj:

časopis *Görög Katolikus Szemle* (Řeckokatolická revue), Užhorod, prosinec 1908, stránka 20., 304.

Štěpán Křivánek

Pokud jste v článku zaznamenali chybu nebo překlep, dejte nám, prosím, vědět prostřednictvím kontaktního formuláře. Děkujeme!

Můžete také navštívit naši facebookovou stránku [Baptisté - Česká republika](#) nebo facebookovou skupinu [Zpravodaj baptistických sborů](#)